

proposta didàctica

www.bromera.com
edicions

bromera

Antologia Memòries i viatges

JOSEP PIERA

Introducció:
Victor Labrado

ELS NOSTRES AUTORS

bromera

A. EL MEDI GEOGRÀFIC

1. Dóna, per a cada capítol de l'*Antologia*, el títol del llibre corresponent i l'àrea geogràfica i cultural sobre la qual tracta.
2. Per als capítols 1 i 2, completa la sèrie de topònims: Beniopa, Gandia, la Drova, la Safor, el Montdúver...
3. Consultant un mapa, programeu una ruta literària que es pugui fer en un viatge d'un dia de durada, pels escenaris de *Putà Postguerra* i *El Cingle Verd*.
4. Feu el mateix per a qualsevol de les altres àrees geogràfiques i culturals, preparant itineraris adequats per a un viatge d'una setmana de durada. Si ho trobeu convenient, hi podeu incloure topònims que no apareguen al text de Josep Piera.

B. LA DIMENSIÓ HISTÒRICO-CULTURAL

1. Quins personatges històrics importants associa Josep Piera a Gandia i a la Safor? Busqueu informació sobre ells i redacteu-ne un breu informe que compregui tant notícies biogràfiques com sobre la seua dimensió social (obra literària o actuació política). Fent servir la mateixa informació, feu-ne una exposició a classe.
2. Per equips o individualment, documenteu-vos sobre el significat històric i cultural de cadascuna de les àrees mediterrànies visitades i descrites per Josep Piera:
 - a) Per a Grècia, remarcant especialment el període de la Grècia clàssica. També fóra interessant trobar informació sobre l'empresa dels

almogàvers (crònica de Ramon Muntaner) i sobre els fets històrics que motivaren la ficció del *Tirant lo Blanc*.

- b) Per a Nàpols i Sicília, informeu-vos de la relació d'aquelles terres amb la Corona d'Aragó. També, en el segon cas, de quina relació va tindre l'illa amb la Grècia clàssica. En el primer cas, tracteu amb certa profunditat el regnat d'Alfons el Magnànim.
- c) Per a Marràqueix, documenteu-vos sobre la importància històrica de la ciutat com capital dels almohades i almoràvits.
- d) En el cas de Jerusalem, feu un breu esquema de les tres religions que s'associen amb la ciutat, tenint-ne en compte:
 - L'origen històric: fundació i desenvolupament de cada religió.
 - Creences i pràctiques més importants dels creients.
 - Principals llocs de culte, relatius a les tres religions, presents a Jerusalem i els seus voltants.

En grup o individualment, exposeu davant els vostres companys la informació que heu obtingut. Podeu ajudar-vos de mapes, esquemes, etc.

C. ASPECTES LITERARIS

1. Amb l'ajuda de diversos llibres de text, tractats, diccionaris, generals i especialitzats, establiu els conceptes següents: assaig, dietari, diari, memòries, lírica, llibre de viatges, narrativa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Després, classifiqueu qualsevol dels textos antologats aplicant-hi els criteris que hàgeu adoptat. Aporta les citacions en què refermes les teues afirmacions.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Igualment (consultant bibliografia), establiu els conceptes de: ficció, crònica, lírica, realisme (realisme social, històric), escepticisme, compromís (compromís social, polític), individualisme, objectivitat, subjectivitat.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Després, a partir de diversos textos antologats de Josep Piera, caracteritzeu la seua actitud com a escriptor. Aporta les citacions en què refermes les teues afirmacions.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Després de llegir l'*Antologia*, què creus que l'autor vol compartir amb els seus lectors? Quina mena de compromís ens proposa?

.....

.....

.....

.....

6. Comparem els diversos llibres de Josep Piera:

a) A partir dels textos antologats de *Putxa postguerra*, tracteu:

1. El tema del món desaparegut, propi de la nostra època: els grans canvis històrics rapidíssims, viscuts al llarg d'una sola vida. Es poden establir comparacions:

–Amb altres llibres del mateix autor presents a l'antologia.

–Amb obres d'altres autors, com ara *Camí de Sirga*, de Jesús Moncada.

2. Els límits entre ficció i realitat, segons Josep Piera, posant-los en relació amb el record.

3. El desdoblament del jo en un jo del present i un jo del passat (episodi del gat), com a recurs propi i ben característic dels llibres de memòries.

b) A partir dels textos antologats d'*El Cingle Verd*, observeu:

1. La continuïtat entre les lectures de l'autor (el seu bagatge cultural) i el seu paisatge i entorn immediat, analitzant els casos de:

–La lectura de Dickinson.

–La Gandia actual (observada) i la Gandia medieval i del renaixement (coneguda per tradició escrita)

Pareu esment en els estats de crisi o satisfacció de l'autor.

c) Pel que fa a *Estiu grec*, insistim encara en la qüestió de la continuïtat entre les lectures de l'autor i el seu paisatge o entorn immediat. Identifiqueu i comenteu els ressons al text de Josep Piera dels següents fragments de *l'Odissea* en versió de Carles Riba:

1.

i el trinxant presentà les plates de carn, que prenia
del tallador, i els posà també unes àuries copes;
i un herald anava i venia, aboncant-los el beure.
I van entrar llavors els altius pretendents, que tot d'una
van asseure's de reng en setials i en cadires.
I uns heralds aiguamans els anaven donant, i les dones
els posaven el pa davant d'ells a munts en paneres,
i uns minyons coronaven els vasos grans de beguda.
I ells allargaren les mans a les parts que tenien servides.
(«L'assemblea dels déus» I, 141-149)

2.

I llavors fou Alcínous que va parlar-li en resposta:
—Oh, Ulisses, ja que has vingut al lllindar de bronze i als sostres
alts de la meva casa, no crec que de nou t'esagariïs,
quan te'n tornes d'aquí, ni que hagis passat tantes penes.
I vet aquí el que dic i encomano a cad'un de vosaltres,
els que a les meves sales tothora el vi ple de flama
dels ancians beveu, escoltant la veu del cantaire.
(«El darrer pas de mar» XIII 3-9)

3.

I Telèmac llavors s'embarcà, precedint-lo Atenea,
que va anar-se'n a seure al castell de popa, i prop d'ella
seia Telèmac. I els homes desferen llavors les amarres
i, embarcant-se a llur torn, es van asseure als escàlems.
I els envià una brisa la d'ulls lluents, Atenea,
un ponent seguidet, que sonava per l'ona vinosa.
(«Junta dels Itaquesos» II, 416-421)

d) En el llibre que recull el viatge a Nàpols, hi pararem atenció en el dietari com a espai de reflexió. L'observació, un incident, una asso-

ciació d'idees forneixen el tema de reflexió (que també de vegades pot ser aparentment immotivat). Exposa:

1. Els temes de reflexió que apareixen i l'incident, observació o associació d'idees que els suggereix.
 2. Quina característica pròpia dels dietaris o diaris manca en aquest llibre de Josep Piera.
- e) En el llibre que recrea el viatge a Sicília, tot gira al voltant d'una sola frase.
1. Quina frase?
 2. Quines conseqüències narratives i simbòliques té aquesta frase?
- f) Per als restants llibres de viatges de Josep Piera (*Seducions de Marràqueix* i *A Jerusalem*), fes una anàlisi semblant a la que hem practicat fins ara:
1. Hi apareix el tema del món desaparegut al llarg de la vida de l'autor?
 2. Es fan referències als límits entre ficció i realitat? S'hi relaciona el record?
 3. S'hi produeixen desdoblaments del jo associats al passat i al present?
 4. S'hi produeix algun tipus de continuïtat entre les lectures o el bagatge cultural de l'autor i el paisatge o entorn immediat?
 5. Quins són els temes de reflexió i els incidents o observacions que els suggereixen?
- g) Pel que fa a la breu antologia poètica, podries identificar paràgrafs o frases dels llibres de viatges i memòries del mateix autor, presents a l'antologia, que s'hi relacionen?

Propostes didàctiques referides al llibre
Antologia Memòries i viatges (ISBN: 978-84-1539-034-3)

© Víctor G. Labrado

© Edicions Bromera, SL
Apartat de correus 147 - 46600 Alzira

www.bromera.com

www.bromera.com
edicions
bromera

AQUESTA SELECCIÓ ENS ACOSTA UN DELS ESCRIP-
TORS MÉS REPRESENTATIUS DE LA GENE-
RACIÓ DELS 70. JOSEP PIERA ES MOSTRA COM
UN VIATGER SINCER I VOCACIONAL QUE ENS
PORTARÀ A ALGUNS DELS LLOCS AMB MÉS EN-
CANT DE LA MEDITERRÀNIA. L'ANTOLOGIA SE
CENTRA EN LES SEUES OBRES EN PROSA, PERÒ
INCLOU TAMBÉ POEMES QUE FACILITEN LA
CONTINUITAT TEMÀTICA I REPRESENTEN UNA
MOSTRA MÉS FIDEL DE LA SEUA PRODUCCIÓ.

EL VOLUM RECVLL TEXTOS DE LES SEUES
MEMÒRIES; DEL DIETARI *EL CINGLE VERD*; I
DELS LLIBRES DE VIATGES *ESTIU GREC*, *UN BÈ-
LLÍSSIM CADÀVER BARROC* I *ACÍ S'ACABA TOT*, EN-
TRE ALTRES.

JOSEP PIERA (BENIOPA, 1947) ÉS POETA I NAR-
RADOR. HA GUANYAT EL PREMI CARLES RIBA DE
POESIA, EL PREMI JOSEP PLA I, MÉS RECENT-
MENT, EL PREMI JOANOT MARTORELL. ENTRE
INTIMISTES I MEMORIALISTES, ELS SEUS LLI-
BRES EXPLIQUEN SOVINT VIATGES PER A EN-
DINSAR-SE, ALHORA, EN LA NATURALESA PER-
SONAL DE L'ÉSSER HUMÀ CONTEMPORANI.

ELS NOSTRES AUTORS, 67

